

ONDERNEMINGEN SNAKKEN NAAR FRIS TOEZICHT

De kredietcrisis laat eens te meer zien dat commissarissen onvoldoende daadkrachtig en proactief hebben ingegrepen. Verversing van de raad is noodzakelijk.

TEKST: JASPER JANSEN

De commissaris zit in het verdomhoekje. Nog nooit is de kritiek op de raad van commissarissen (rvc) zo groot geweest. Niet geheel onverklaarbaar. Recente gebeurtenissen (deconfitures, mislukte expansiestrategieën) lijken te wijzen op onvoldoende betrokkenheid bij de bedrijfsvoering en een gebrek aan (bedrijfsspecifieke) kennis om adequaat toezicht te kunnen houden. De invulling van het commissariaat moet opnieuw worden uitgevonden.

ONVOLDOENDE SERIEUS

De meest recente kritiek leverde de commissie-Scheltema in haar onderzoeksrapport over de ondergang van Dirk Scheringa's DSB Bank. "Bij DSB Bank heeft de rvc de toezichtstaak niet naar behoren vervuld. De rvc werd door de raad van bestuur (rvb) onvoldoende serieus genomen en slecht geïnformeerd, maar stelde zich ook te passief op", aldus Scheltema. Ook is in het onderzoeksrapport naar het beleid en de gang van zaken bij Fortis inmiddels komen vast te staan dat de 'zweetvoetengeur' de kritische houding van commissarissen ook geen goed heeft gedaan.

Het beeld dat tot nu toe is ontstaan van de commissarissen van het in september ten onder gegane effectenhandelhuis Van der Moolen (VDM) is niet veel anders. Daar was het verloop binnen de raad hoog en was het college niet onafhankelijk en onevenwichtig samengesteld. De raad bestond de laatste twee jaar op enig moment uit drie, en even zelfs uit twee leden, terwijl de interne richtlijnen van de raad voorschreven dat deze uit vijf mensen hoort te bestaan. Gezien deze tekortschietende samenstelling is de vraag

gerechtvaardigd of deze wel berekend was op haar toezichthoudende taak, aldus de Ondernemingskamer (OK) in zijn uitspraak van twee weken geleden.

Verder lijkt het een gegeven dat toezichthouders ook bij de andere Nederlandse financiers, die nu gedeeltelijk in handen zijn van de staat, steken hebben laten vallen.

Het kennisniveau van de commissarissen van ING, Aegon en SNS Reaal en Fortis (ABN Amro) was ontoereikend om de risico's te begrijpen van de Amerikaanse rommelproducten die zij op de balans, of daarbuiten, hadden geparkeerd.

Maar slecht toezicht openbaarde zich ook in andere hoeken van de economie, in

AEX-FONDSEN EN HUN COMMISSARISSSEN

AEX	Aantal	Gem. leeftijd	Man	NL	Gem. periode	Vergoeding €	
						voorzitter	lid
Aegon	11	65	73%	73%	3,7	70.942	67.370
Ahold	8	62	63%	63%	4,1	69.000	69.833
Air France KLM	15	65	93%	27%	5,4	200.000	52.955
AkzoNobel	8	64	75%	38%	5,5	115.000	85.214
Arcelel Mittal*	9	58	89%	0%	nb	1.916.000	179.429
ASML	8	64	75%	50%	4,7	80.000	67.375
Bam	6	67	100%	100%	7,5	55.000	46.250
Boskalis	5	60	100%	100%	5,8	50.000	40.667
Corio	5	61	100%	100%	6,4	45.000	37.000
DSM	7	65	86%	71%	4,6	57.500	39.500
Fugro	7	62	86%	57%	7,4	68.000	50.250
Heineken	9	62	78%	67%	7,3	66.000	49.857
ING	11	63	73%	64%	3,4	79.000	91.571
KPN	7	62	71%	86%	5,5	75.000	72.500
Philips	8	64	88%	50%	5,1	130.500	81.500
Randstad	7	64	71%	43%	6,4	103.000	67.833
Reed Elsevier*	8	58	75%	38%	3,9	351.371	73.487
Royal Dutch Shell*	9	64	89%	33%	3,4	750.000	157.167
SBM	5	62	100%	60%	3,2	88.000	70.000
TNT	9	62	78%	67%	3,9	81.000	57.833
TomTom	7	61	100%	71%	3,0	56.000	43.750
Unilever*	10	62	70%	30%	3,0	635.000	115.200
Wereldhave	4	57	100%	100%	4,5	39.000	25.667
Wolters Kluwer	7	62	86%	43%	4,6	60.000	46.600

* one-tirstructuur